

COD ECLI:RO:TBBUC:2019:002.002983

ROMÂNIA
TRIBUNALUL BUCURESTI SECTIA A III- A CIVILĂ

DOSAR NR.8752/3/2019

SENTINȚA CIVILĂ NR.2983

Sedinta publica din: 18.12.2019

Tribunalul constituit din:

Președinte: Tatiana Severin

Grefier: Georgiana Stroe

Pe rol soluționarea cererii formulată de reclamantul Liiceanu Gabriel, în contradictoriu cu părății Victor Alexandru Roncea, având ca obiect acțiune în răspundere delictuală.

Dezbaterile și susținerile orale ale părților au avut loc și au fost consemnate în încheierea de ședință din data de 28.11.2019, încheiere ce face parte integrantă din prezenta sentință civilă, când tribunalul având nevoie de timp pentru a delibera a amânat pronunțarea la data de 12.12.2019 și ulterior la 18.12.2019, când a hotărât următoarele:

TRIBUNALUL

Asupra cauzei civile de față:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București –Secția a III-a Civilă sub nr.8752/3/2019 din data de 27.03.2019 reclamantul Liiceanu Gabriel, în contradictoriu cu părății Victor Alexandru Roncea și SC Editura Evenimentul Zilei și Capital SRL București a solicitat:

- obligarea parăților la plata sumei de 50.000 Euro fiecare cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat prin incalcarea drepturilor nepatrimoniale, constând în onoare, demnitate, reputație și imagine prin acuzațiile mincinoase și prin declarațiile denigratoare și defăimătoare susținute în cotidianul Evenimentul Zilei în datele de 21 ianuarie 2019, 22 ianuarie 2019 și 30 ianuarie 2019, acuzații transmise și preluate în aproape toata mass-media;
- obligarea parăților pe cheltuiala lor la publicarea hotărârii judecătorești în cotidianul Evenimentul Zilei inclusiv <https://evz.ro/>, și inclusiv pe pagina de Facebook "evz.ro";
- obligarea parăților la plata cheltuielilor de judecata ocasionate cu judecarea prezentei cereri;

Analizand probele administrate in cauza, tribunalul retine urmatoarele:

Reclamantul a investit instantă cu o acțiune în pretentii- intemeiată pe dispozițiile art. 1357 și urm C.civ.precum și art. 72, 252, 253, 257 C.civ., art. 31 din Constituția României, art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cu referire la jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului - susținând că prin articolele publicate de parat în cotidianul Evenimentul Zilei s-a adus atingere drepturilor sale nepatrimoniale constând în onoare, demnitate, reputație și imagine, depasindu-se limitele libertății de exprimare, fiind astfel indeplinite condițiile angajării răspunderii civile delictuale.

In dreptul intern, potrivit art. 1349 Cod civil orice persoana are îndatorirea sa respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și sa nu aduca atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane.

Art. 72 din Codul civil reglementează dreptul persoanei la demnitate, statuandu-se că este interzisa orice atingere adusa onoarei și reputației unei persoane fără consimtamantul acesteia ori fără respectarea limitelor prevazute la art. 75.

Potrivit art. 75 C.civ. nu constituie o incalcare a drepturilor prevazute în aceasta secțiune atingerile care sunt permise de lege sau de convențiile și pactele internaționale privitoare la drepturile omului la care România este parte. Exercitarea drepturilor și libertăților constitutionale cu buna credință și cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte nu constituie o incalcare a drepturilor prevazute în prezenta secțiune.

De asemenea, tribunalul retine dispozițiile art. 30 alin. 8 din Constituția României care stabilesc următoarele: "Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege" precum și dispozițiile art. 31 din Constituție care prevăd ca "Mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.";

Prevederile dreptului intern trebuie coroborate cu reglementările internaționale în materia protecției drepturilor omului, respectiv Convenția Europeană a Drepturilor Omului care în virtutea dispozițiilor art. 11 alin. 2 coroborat cu art. 20 din Constituție, este parte integrantă a sistemului român de drept și are aplicabilitate directă în dreptul intern.

Prin urmare, **in aprecierea caracterului ilicit al faptelor se impune analiza raportului dintre art. 8 si art. 10 din Conventie**, respectiv dacă paratul a depasit limitele libertății de exprimare și a adus atingere drepturilor reclamantului protejate de art. 8 din Convenție.

In ceea ce privește dreptul intern, este necesar să se determine dacă limitele prevazute de art. 75 Cod civil au fost respectate și dacă nu a intervenit o cauza exoneratoare de răspundere în sensul art. 1353 Cod civil- cel care cauzează un prejudiciu prin chiar exercitiul drepturilor sale nu este obligat să il repare, cu excepția cazului în care dreptul este exercitat abuziv.

Tribunalul retine de asemenea dispozițiile art. 30 din Constituția României care prevăd că "libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine" precum și dispozițiile art. 31 din Constituție care prevăd ca "Mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.";

Se retine opțiunea legiuitorului constituând de a stabili limite foarte largi de manifestare a libertății de exprimare, prin instituirea inviolabilității sale, cu rezerva, totuși, că

prin aceasta nu se poate aduce atingere demnității, onoarei, vieții private sau dreptului la propria imagine, afectarea acestora din urmă conducând la răspunderea civilă a persoanei care și-a manifestat libertatea de exprimare dincolo de limitele recunoscute prin textul constituțional.

Dreptul garantat de articolul 10 din Convenție nu este însă unul absolut. Paragraful 2 permite restrângerea exercitării acestuia în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva anumitor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra sau chiar împotriva democrației însăși. Restricțiile aduse libertății de exprimare vor fi însă controlate de Curtea Europeană prin aplicarea unei serii de principii de interpretare a dispozițiilor articolului 10 din Convenție cristalizate în cadrul jurisprudenței referitoare la acesta. Astfel, Curtea afirmă că limitarea adusă de stat acestui drept este contrară Convenției dacă nu îndeplinește cele trei condiții cumulative enumerate în paragraful 2: a) să fie prevăzută de lege; b) să urmărească cel puțin unul dintre scopurile legitime prevăzute de textul Convenției și c) să fie necesară, într-o societate democratică, pentru atingerea acelui scop (a se vedea în acest sens hotărârea CEDO din 17 decembrie 2004 Cumpănă și Mazăre împ. României, par. 85 și urm., publicată în Monitorul Oficial nr. 501/14.06.2005; hotărârea CEDO din 7 octombrie 2008 Barb împotriva României, par. 31 și urm., publicată în Monitorul Oficial nr. 304/08.05.2009; hotărârea CEDO din 28 septembrie 2004 Sabou și Pîrcălab împotriva României, par. 35 și urm., publicată în Monitorul Oficial nr. 484/08.06.2005).

Altfel spus, libertatea de exprimare, ca drept esențial într-o societate democratică, nu poate fi exercitată dincolo de orice limite. Ca orice altă libertate socială, ea presupune luarea în considerare a unor interese de ordin general, cum sunt siguranța națională, integritatea teritorială ale statelor contractante, siguranța publică, apărarea acesteia și prevenirea săvârșirii unor infracțiuni, protecția sănătății și a moralei publice, garantarea autorității și imparțialității puterii judiciare, precum și a unor interese de ordin personal, anume reputația și drepturile ce aparțin altor persoane, împiedicarea de a divulga informații confidențiale.

Aceste limitări se concretizează în posibilitatea existenței unor ingerințe ale autorităților statale în exercițiul dreptului la libertatea de exprimare, spre a se realize scopurile enunțate de art. 10 paragraful 2 din Convenție.

Instanța europeană a subliniat în repetate rânduri că restricțiile la libertatea de exprimare, oricare ar fi contextul în discuție, nu sunt compatibile cu dispozițiile art. 10 paragraful 2 decât dacă îndeplinește condițiile pe care textul le impune în privința lor.

Conform celor ce rezultă din dispozițiile normei convenționale evocate, exercițiul libertății de exprimare presupune „îndatoriri și responsabilități” și el poate fi supus unor „formalități, condiții, restricții sau sancțiuni”, ceea ce semnifică recunoașterea posibilității pentru stat de a exercita anumite „ingerințe” în exercițiul acestei libertăți fundamentale. Aceste ingerințe trebuie să îndeplinească anumite condiții, respectiv să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie necesare într-o societate democratică. „Scopul legitim” este dat de interesele de ordin general și de cele individuale prevăzute de paragraful 2 al art. 10.

În jurisprudență sa, Curtea Europeană a statuat, cu valoare de principiu, că oricine, inclusiv un ziarist, care exercită libertatea sa de expresie, își asumă „îndatoriri și responsabilități” a căror întindere depinde de situația concretă în discuție și de procedeul

tehnici utilizat. Recunoscând fără nicio rezervă rolul esențial ce revine presei într-o societate democratică, jurisdictia europeană a reamintit că paragraful 2 al art. 10 din Convenție prevede limitele exercițiului libertății de exprimare, urmând a se determina dacă, în circumstanțele particulare ale cauzei, interesul informării publicului poate trece înaintea „îndatoririlor și responsabilităților” de care sunt ținuți ziariștii în exercitarea activității lor.

Tribunalul mai retine că în jurisprudența Curții se acordă presei un rol indispensabil de “câine de pază” într-o societate democratică, cu mențiunea că, deși presa nu trebuie să depășească anumite limite, ținând în special de protecția reputației și a drepturilor celuilalt, totuși îi revine sarcina de a comunica, pentru îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților sale, informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor subiecte de interes general (a se vedea paragraful 93 din hotărârea Cumpăna și Mazăre, anterior citată, în care se face trimitere la hotărârile CEDO De Haes și Gijssels împotriva Belgiei din 24 februarie 1997, par. 37, Thoma împotriva Luxemburgului, cererea nr. 38.432/97, par. 45, și Colombani și alții împotriva Franței, cererea nr. 51.279/99, par. 55).

Totodată, se impune a fi menționat că, din analiza jurisprudenței Curții, rezultă că, atunci când se află în prezență afirmațiilor critice pe care presa le face cu privire la oamenii politici, fie că aceștia ocupă deja funcții publice sau nu, controlul european este total, iar protecția Convenției este maximă. În acest sens, în hotărârea CEDO din 8 iulie 1986 Lingens împotriva Austria, par. 42 alin. 2, Curtea consideră că „**limitele criticii admisibile sunt mai largi în privința unui om politic, vizat în această calitate, decât a unui individ obișnuit; spre deosebire de acesta din urmă, omul politic se expune în mod inevitabil și conștient unui control strict al faptelor și afirmațiilor sale atât din partea ziariștilor cât și a masei cetățenilor. El trebuie, prin urmare, să dea dovadă de o mai mare toleranță**”.

Pe de altă parte, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 8 din Convenția amintită „*Paragraf 1 – Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. Paragraf 2 – Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora*”.

În jurisprudența sa dată în interpretarea și aplicarea articolului menționat, Curtea arată că noțiunea de viață privată cuprinde elemente care se raportează la identitatea unei persoane cum ar fi numele său, fotografia sa, integritatea sa fizică și morală; garanția oferită de art. 8 din Convenție este destinată, în principal, să asigure dezvoltarea, fără ingerințe din afară, a personalității fiecărui individ în relațiile cu semenii. Așadar, există o zonă de interacțiune între individ și terți care, chiar și într-un context public, poate aparține «vieții private» (a se vedea hotărârea Von Hannover împotriva Germaniei [MC], nr. 59320/00, paragraful 50, CEDH 2004-VI). Curtea a concluzionat că publicarea unei fotografii interferează cu viața privată a unei persoane, chiar dacă această persoană este una publică (Schüssel împotriva Austriei (decizie), nr. 42409/98, 21 februarie 2002 și Von Hennover citată anterior, paragraful 53). Or, **dreptul la apărarea reputației este un drept care, în calitate de element al vieții private, este legat de art. 8 din Convenție** (a se vedea Abeberry împotriva Franței (decizie), nr. 58729/00, 21 septembrie 2004 și Leempoel & S.A. ED Ciné Revue împotriva Belgiei, nr. 64772/01, paragraful 67, 9 noiembrie 2006).

În plus, Curtea a afirmat faptul că art. 8 are drept obiect principal apărarea individului de ingerințele arbitrale ale puterilor publice, nelimitându-se la a pretinde statului să se abțină de la asemenea ingerințe; acestui angajament negativ i se pot alătura obligațiile pozitive legate de respectarea efectivă a vieții private sau de familie. Ele pot impune adoptarea de măsuri vizând respectarea vieții private până la relațiile indivizilor între ei. Granița dintre obligațiile pozitive și negative ale statului potrivit art. 8 nu se pretează la o definiție precisă; principiile aplicabile sunt totuși comparabile. Mai precis, în cele două cazuri, trebuie luată în calcul păstrarea echilibrului just dintre interesul general și interesele individului, statul beneficiind oricum de o marjă de apreciere (a se vedea Pfeifer împotriva Austriei nr. 12556/03, paragraful 37).

În aprecierea depășirii limitelor libertății de exprimare și necesitatea respectării dreptului la viața privată, respectiv dreptul la imagine și dreptul la reputație, Curtea Europeană a avut în vedere calitatea și funcția persoanei criticate, forma/stilul și contextul mesajului critic, contextul în care este redactat articolul (*cauza Niculescu Dellakeza vs. România*), interesul public pentru tema dezbatută (*cauza Bugan vs. România*), buna-credința a jurnalistului (*cauza Ileana Constantinescu vs. România*), raportul dintre judecățile de valoare și situațiile faptice, doza de exagerare a limbajului artistic, proporționalitatea sancțiunii cu fapta, precum și motivarea hotărârii (*cauza Bugan vs. România, cauza Dumitru vs. România*). De asemenea, s-a avut în vedere contributia la o dezbatere de interes general, notorietatea persoanei vizate și care face obiectul articolului, comportamentul anterior al persoanei în cauza în raport cu mass-media, metoda de obținere a informațiilor și veridicitatea acestora, continutul forma și impactul publicatiei (*cauza Axel Springer AG c. Germaniei*).

In cauza dedusa judecatii se regasesc in opinia tribunalului criteriile generate avute in vedere de Curtea EDO, ce urmeaza a fi analizate date fiind particularitatile spetei.

Astfel, reclamantul este o persoană publică, fiind în atenția mass-media și anterior faptelor de care se plange prin acțiunea sa. Din aceasta perspectivă, sustinerile paratului exprimate prin întâmpinare sunt corecte, astfel ca având calitatea de persoană publică reclamantul a acceptat ideea expunerii sale publice „în ochii presei” și nu poate solicita jurnaliștilor, ziariștilor, presei să se abțină de a publica articole referitoare la activitatea acestuia, în condițiile în care informațiile prezентate sunt informații de interes public care trebuie să fie supuse nu numai analizei presei, ci mai ales cititorilor și telespectatorilor care conform principiilor democrației și a societății-libere este îndrăguitor să cunoască toate informațiile de interes public, inclusiv cele care deranjează sau șochează publicul.

Asa cum s-a arătat anterior, în cauza Lingens c. Austriei, CEDO a reținut că limitele unei critici admisibile în sensul Convenției sunt mai largi în privința unui om politic, vizat în calitatea sa de persoană publică, nereprezentând relevanță forma expresiilor utilizate, chiar și în ipoteza în care acestea sunt injurioase, insultătoare, batjocoroitoare (Cauza Oberschlick c. Austria) cu o singură condiție: aceste expresii sau declarații excesive să alimenteze o dezbatere de interes public și să nu vizeze exclusiv viața privată a unei persoane publice. (Cauza Tammerc. Estonia).

De asemenea, într-o speță referitoare la limitele libertății de exprimare CEDO a stabilit următoarele: „Curtea a amintit că dl. Graff era un om politic important care trebuie să suporte un anumit nivel al criticii activității sale publice și private. Chiar dacă tonul articolului era virulent și polemic, Curtea a amintit că art. 10 protejează și astfel de informații sau idei, iar, în speță, ele reprezentau o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice. De aceea, Curtea a considerat că instanțele naționale și-au depășit marja de apreciere de care se bucură, iar art. 10 a fost violat.” (Cauza Dichand c. Austria).

Curtea europeana a pus accentul pe dreptul opiniei publice de a fi informata cu privire la chestiunile ce prezintă un interes public. Libertatea de informare (sau comunicare) presupune nu numai libertatea de a difuza informații ci și libertatea de a primi informații în mod liber și din diverse surse, putându-se vorbi de o veritabilă "libertate de receptionare". Astfel, în cauza Lingens c. Austriei, Curtea a arătat că funcției presei de a difuza informații "ii corespunde dreptul, pentru public, de a primi aceste informații."

Astfel, în opinia tribunalului este incontestabil că în spina dedusa judecății este vorba de o persoană publică și de o chestiune de interes public. În opinia tribunalului, informațiile publicate reprezintă un subiect de interes public, supus dezbatării publice, având în vedere și notorietatea persoanei reclamantului și implicarea acestuia în viața politică și culturală la cel mai înalt nivel.

Nu este vorba despre viața privată a persoanei în cauza, acesta fiind înainte de toate un om de cultură remarcabil în societatea românească. Articolele incriminate ating latura publică a vietii reclamantului prin dezbaterea unor chestiuni legate de dreptul de proprietate publică în contextul privatizării uneia dintre cele mai importante instituții culturale române, la scurt timp de la Revoluția din 1989. Într-adevar, corect se apără paratul că „subiectele abordate de autor în articole sunt de interes general și deosebit de actuale pentru societatea românească: administrarea patrimoniului statului și modul în care oamenii politici și-au îndeplinit mandatul imediat după Revoluția din decembrie 1989, în condițiile în care în acest an se împlinesc 30 ani de la Revoluția din 1989, iar abia în acest an s-au finalizat cercetările penale privitoare la Revoluția din Decembrie 1989, iar persoanele vinovate în viziunea parchetului au fost trimise în judecată”.

In ceea ce privește comportamentul anterior al reclamantului, înainte de publicarea articolelor de către părât, tribunalul retine că subiectele au făcut deja obiectul unor publicări anterioare în presă, chiar articolele incriminate facând trimitere la opinii publicate în mass media ale altor jurnalisti și alte personalități - Valerian Stan, Eugen Mihaescu, Monica Lovinescu etc. Reclamantul însuși, în cererea de chemare în judecata sustine că „există de foarte mult timp în spațiu public destule informații din care să rezulte neveridicitatea afirmațiilor paratului, cel mai cunoscut dintre acestea fiind autodenunțul d-lui Andrei Plesu, Ministrul Culturii din acea vreme în care arată că la data respectiva a decis prin Ordin de ministru să schimbe numele, profilul și conducerea Editurii Politice. Domnul ministrul al Culturii 1-a numit pe reclamantul Gabriel Liiceanu director al noii edituri pe care aceasta a redenumit-o Humanitas. Editura, potrivit Ordinului ministrului rămânea în „subordinea Ministerului Culturii”. Salarialul directorului era același cu al oricărui sef de editură iar „patrimoniul” preluat de Humanitas de la Editura Politica constă într-un spațiu închiriat în Casa Scânteii (actuala Casa Presei Libere) mobilierul aferent și operele complete ale lui Marx. Engels, Lenin și Ceausescu, plus brosurile de propagandă ale „partidelor frătești”.

Asadar, este indiscutabil că atât subiectul cat și persoana reclamantului intrunesc cerința notorietății, limitele criticii admisibile sunt astfel mai largi iar reclamantul trebuie, prin urmare, să dea dovadă de o mai mare toleranță.

Ceea ce se impune și lamurit este dacă jurnalistul a adus în discuție subiecte în legătură cu care există o bază factuală, un demers jurnalistic anterior și dacă se poate retine buna să credință. Adică trebuie analizat în contextul dat și dacă este incidenta exonerarea de raspundere prevăzută de art. art. 75 C.civ.

Să reclamantul arată în acțiunea sa că adevărul obiectiv al afirmațiilor nu trebuie să fie singurul criteriu luat în considerare de instanță în situația în care analizează o acuzație de atingere a reputației sau demnității, elementul determinant trebuie să fie buna-credință a autorului afirmațiilor, astfel încât să ofere informații exacte și demne de încredere (Radio France c. Franței. Dalban c. României.)

In ceea ce priveste continutul articolelor scrise de parat, tribunalul constata ca acestea vizeaza in esenta tema privatizarii Editurii Humanitas si a constituirii Grupului pentru Dialog Social (GDS) in contextul social-istoric si politic al societatii romanesti din perioada imediat urmatoare Revolutiei din 1989.

Reclamantul in actiunea sa se plange de fapte precise, determinate in opinia sa, de care paratul 1-ar acuza in mod mincinos, respectiv:

- a) Reclamantul a primit in mod nelegal editura Humanitas (fosta Politica) de la sfat, cu tot cu patrimoniu, printre operațiune legala efectuata de către Andrei Plesu.
- b) I s-au sters datorii de milioane editurii Humanitas într-un mod cu totul nelegal.
- c) Curtea Europeana a Drepturilor are un dosar in lucru care vizeaza tocmai aceste ilegalitati.
- d) Grupul pentru Dialog Social a fost finanțat de Andrei Plesu si Gabriel Liiceanu împreuna cu un agent KGB si unul al Ungariei comuniste.
- e) Gabriel Liiceanu a preluat patrimoniul de lux al UTC transferat Ministerului Culturii fara acoperirea legii.
- f) Paratul ar fi fost vinovat de corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influenta, conflict de interese, devalizare.
- g) Fondatorii GDS, printre care se numara si reclamantul, sunt persoane care au legaturi cu Securitatea sau cu servicii de informații străine, informatori ai Securității si care au intrat ei in posesia unor bunuri de mare valoare, aflate, in patrimoniul statului."
- h) Grupul pentru Dialog Social este legat indisolubil de tot ce a însemnat si înseamnă FSN.
- i) GDS este, probabil, cel mal tenebros grup organizat de trafic de influenta si control a vieții politice si culturale din România
- j) membrii GDS, printre care si reclamantul au intrat in mod ilegal in posesia unor bunuri ale statului, intre care imozantul sediu din Calea Victoriei 120 etc.

Reclamantul sustine ca paraștiilor le revenea obligația de a furniza o baza factuala a respectivelor afirmații, aveau obligația de a verifica faptele imputate reclamantului. Menționeaza ca parașii nu au solicitat reclamantului un punct de vedere, iar afirmațiile nu au fost făcute în prezenta reclamantului.

Dat fiind specificul litigiului, tribunalul retine distinctia subliniata in mod constant in jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului in abordarea incalcarilor art. 10 din Conventie, intre **fapte si judecati de valoare**, distinctie necesara pentru aprecierea existentei unei nevoi sociale imperioase capabile sa justifice o ingerinta in exercitarea libertatii de exprimare. Curtea europeana a stabilit astfel ca daca materialitatea faptelor de poate dovedi, judecatile de valoare nu se preteaza unei demonstratii a corectitudinii lor. Cerinta de a dovedi adevarul unei judecati de valoare este imposibil de indeplinit si incalca insasi libertatea de opinie (cauza Timpul Info-Magazin c. Moldovei)

In opinia tribunalului in cauza exista o baza factuala suficienta care sa justifice publicarea articolelor , iar afirmatiile contin in general judecati de valoare, fiind prezentate in maniera jurnalistica aspecte ce tin de temele in discutie, de interes general, ce justifica preocuparea legitima a presei .

Tribunalul constata ca articolele incriminate reprezinta comentariile proprii ale jurnalistului pe tema respectiva, avand la baza si articole similare aparute in alte publicatii, corroborate cu documente oficiale, cu trimiteri la litigii anterioare aflate pe rolul instantelor judecatoresti.

Punctual, față de faptele indicate de reclamant ca fiind săvârșite de parat si cauzatoare de prejudiciu, tribunalul retinand si apararile paratului Roncea, apreciaza urmatoarele:

a) Referitor la afirmația că "Reclamantul a primit în mod nelegal editura Humanitas (fosta Politică) de la stat cu tot cu patrimoniu, printr-o operațiune ilegală efectuată de către Andrei Pleșu".

In articolul "Afacerea privatizării Humanitas de către Pleșu, într-un dosar aflat la CEDO", publicația data de 30.01.2019 se menționează:

„Pentru fundamentarea unei cereri cu care m-am adresat CEDO, cerere pe care Curtea a comunicat-o în urmă cu șase ani Guvernului, am documentat atribuirea Editurii Politice de către ministrul Pleșu d-lui Liiceanu, editură care a devenit Editura Humanitas. Și care a adus apoi, din 1990 și până azi, frumoase beneficii și d-lui Pleșu și atâtore membri ai GDS", afirmă Valerian Stan, pentru a ne furniza apoi și o informație care ar trebui să dușeze puțin, cu apă rece, apogeții celor doi intelectuali de rasă și de casă ai tuturor regimurilor: „Illegalitățile prin care s-a făcut acest «transfer de proprietate» au fost practic nesfârșite - lucruri de neimaginat în ordinea de drept de atunci. Ordinul d-lui Pleșu nu doar că n-a fost publicat niciodată în Monitorul Oficial, dar, cum aveam să descopăr cu ocazia de care spun, potrivit «dispozițiilor interne » ale Ministerului era stabilit inclusiv că «acest document nu se fotocopiază și nu se scoate în afara instituției»". Dacă îl studiem puțin, înțelegem și de ce.

În pagina 3 a cererii, fraza „Illegalitățile prin care s-a făcut acest «transfer de proprietate» au fost practic nesfârșite - lucruri de neimaginat în ordinea de drept de atunci." Este prezentată de către reclamant cu italic, bold, subliniere și font mare.

Or, arata paratul, aceste susțineri nu-i aparțin.

Tribunalul, analizand acest articol, constata că într-adevar acesta abordează tema legalității privatizării editurii al carei director este reclamantul, însă paratul a redat opinia lui Valerian Stan, dar și a altor persoane. Afirmația despre care reclamantul face vorbire în acțiune nu-i aparține paratului, ci lui Valerian Stan. Articolul conține numeroase trimiteri la opinii publicate ale altor jurnaliști, la procese anterioare legate de aceeași temă, la un control al Curtii de Conturi din anul 2002, cu referire la acte emise de ministrul culturii de la acea vreme.

Tribunalul consideră că acest articol tratează o temă de interes general fără ca paratul să-l invinuiască pe reclamant de fapte concrete, ilegale. Este un demers jurnalistic care relevă documentarea paratului în legătură cu temă respectiva, chiar dacă trimiterile sunt la jurnaliști cu opinii concordante.

b) Referitor la pretinsa faptă ilicită reprezentată de afirmația că : „ I s-au șters datorii de milioane editurii Humanitas, într-un mod cu totul nelegal", această afirmație, arata paratul, nu se regăsește în conținutul articolului. În realitate, în cadrul articolului publicat la data de 30.01.2019 se menționează „Un control al Curții de Conturi din primăvara anului 2002 relevă faptul că editura Humanitas SA, patronată de Gabriel Liiceanu și coordonată financiar atunci de directorul economic Ioana Patapievici, soția lui Horia Roman Patapievici, a beneficiat de generoase reșalonări ale datorilor către Bugetul de stat și de scutiri de la plata penalizărilor de peste 235.000 euro." Se poate constata astfel că afirmația sa a fost alta, mult mai exactă și care nu conține termenul „nelegal".

Ca dovadă a reșalonărilor și scutirilor la plată de care a beneficiat Editura Humanitas, paratul atașează la dosar:

- Cererea Humanitas S.A. înregistrată sub nr. 152040/07.02.2000 la Administrația Financiară Sector 1- fila 40 vol. 2

- Procesul Verbal nr. 272465/27.03.2000 întocmit de Administrația Financiară Sector 1- fila 42 vol. 2

- Cererea Humanitas S.A. înregistrată sub nr. 155190/29.03.2000 la Administrația Financiară Sector 1 Nota de Constatare nr. 231507/31.03.2000 a Administrației Financiare Sector 1- filele 46-51 vol. 2

- Adresa emisă de Ministerul Finanțelor Publice, Cabinetul Secretarului de Stat Iosefină Morosan nr. 431581/12.07.2000 care atestă că Humanitas SA a beneficiat de scutiri la plată a majorărilor de întârziere în sumă de 2.783.907.422 lei și de eșalonări la plată a sumei de 3.258.119.741 lei- fila 52.

Mai sustine paratul ca informația a apărut inițial în presa vremii (ziarele Ziua și Gardianul, atașate și a fost confirmată chiar de către un (fost) acționar al Humanitas și totodată (fost) membru al GDS, respectiv Gabriel Andreescu, în articolul intitulat chiar acționar la Humanitas" și apărut în ziarul Ziua, la 22 martie 2007 .

De asemenea, în apararea sa paratul trimite la site-ul avocatului Marian Nazat din 2017 și la volumul Mai sunt judecători la Berlin (Editura RAO, 2018) - de Dan Radu Rușanu, fost vicepreședinte al PNL, fost deputat și fost președinte al Exim Bank și al Autorității de Supraveghere Financiară (ASF), cunoscutul ziarist economic Radu Soviani sau jurnalistul TVR Ionuț Cristache, atasand articole.

Tribunalul consideră, legat de reesalonările și scutirile la plată de care a beneficiat Editura Humanitas, ca este relevant din punct de vedere al raspunderii civile delictuale în litigiul pendinte a stabili dacă afirmația paratului se poate înscrie în limitele dreptului la exprimare, caci chestiunea legalitatii acordarii acestor inlesniri excede prezentului litigiu, tribunalul neavand cadrul legal de a face o atare analiza. Tribunalul constata că articolul vorbeste de un control al Curții de Conturi din primăvara anului 2002 care releva faptul că editura Humanitas SA, patronată de Gabriel Liiceanu și coordonată financiar atunci de directorul economic Ioana Patapievici, soția lui Horia Roman Patapievici, a beneficiat de generoase reșalonări ale datorilor către bugetul de stat și de scutiri de la plata penalizărilor de peste 235.000 euro. Autorul articolului nu dezvaluie o nelegalitate, nu-l acuza pe reclamant de fapte concrete care ar putea atrage raspunderea acestuia, ci prezintă o situație având o bază factuală, intens mediatizată, prin urmare afirmația paratului nu poate fi considerată ilicită în sensul codului civil. Intr-adevar, din actele dosarului rezulta că SC Humanitas SA a beneficiat de unele esalonari ale impozitului pe profit și pe salarii începând cu 31.10.2000 în 56 rate lunare, asadar paratul a adus la cunoștința publicului cititor o situație economică reală a societății.

c) Referitor la pretinsa faptă ilicită reprezentată de afirmația: "Curtea Europeană a Drepturilor Omului are în lucru un dosar care vizează tocmai aceste ilegalități" tribunalul constata că în articolul incriminat se arată: "Curtea Europeană a Drepturilor Omului are pe rol o cerere în care este atinsă între altele și privatizarea fostei Edituri Politice a PCR transformată de Andrei Pleșu în Editura Humanitas și atribuită prin Ordin de ministru al Culturii, în Guvernul FSN Iliescu-Roman, prietenului și colegului său din Grupul pentru Dialog Social, Gabriel Liiceanu."

"Chestiunea aceasta [privatizarea Humanitas] se regăsește, sub un anumit aspect, chiar și într-o cauză aflată în prezent pe rolul CEDO. Este vorba în principal despre un proces care, în prealabil, a avut loc în țară și a vizat libertatea de exprimare.

In opinia tribunalului nu se poate retine o faptă ilicită a paratului care a informat opinia publică despre existența unui proces despre care a aratat că vizează libertatea de exprimare.

d) Referitor la pretinsa faptă ilicită reprezentată de afirmația că: "Grupul de Dialog Social a fost înființat de Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu împreună cu un agent KGB și unul al Ungariei Comuniste", în opinia tribunalului aceasta reprezintă o judecata de valoare și nu poate constitui o defaimare a reclamantului de natură a atrage raspunderea civilă delictuală. La dosar s-au depus documente referitoare la înființarea GDS, reclamantul fiind membru fondator, ori în privința acestuia nu se fac acuzații.

e) Referitor la pretinsa faptă ilicită reprezentată de afirmația că: "Gabriel Liiceanu a preluat patrimoniul de lux al UTC transferat Ministerului Culturii, fără acoperirea legii"

Paratul arată că în articolul din data de 30.01.2019 a scris:

"La data de 8 ianuarie 1990, Silviu Brucan, fondator al Grupului pentru Dialog Social, în calitate de reprezentant al Consiliului Frontului Salvării Naționale le aprobă colegilor săi de Grup, Gabriel Liiceanu și Alin Teodorescu, sediul impozant din Calea Victoriei 120, care aparținuse UTC (pentru Nicu Ceaușescu) și care fusese trecut în acte în administrarea Ministerului Culturii, respectiv a Muzeului Național al Salului „Dimitrie Gusti”. La data respectivă organizația nu era constituită legal. Cei doi au preluat patrimoniul de lux al UTC transferat Ministerului Culturii fără acoperirea legii, înregistrarea ca persoană juridică a GDS a avut loc după 22 ianuarie 1990."

Din acest paragraf din articol se poate constata că preluarea "fără acoperirea legii" rezultă din faptul că la data preluării (08.01.1990) GDS nu era constituit legal, deoarece s-a înregistrat ca persoană juridică la data de 22.01.1990.

In opinia tribunalului nici aceasta afirmație nu poate conduce la angajarea răspunderii civile intrucât paratul nu poate fi acuzat de rea credință, acesta explicând în chiar articolul sau în ce ar consta presupusa nelegalitate. Tribunalul retine de asemenea și o suficientă bază factuală reprezentată de documentele:

- Cererea GDS semnată de împăterniciții Gabriel Liiceanu și Alin Teodorescu, conform căreia GDS a solicitat Consiliului Frontului Salvării Naționale "Vă rugăm să aprobați trecerea în patrimoniul GRUPULUI PENTRU DIALOG SOCIAL a clădirii din Calea Victoriei, nr. 120, sector 1 și inventarul inclus în această clădire. Clădirea din Calea Victoriei nr. 120 a aparținut fostului CC al UTC și era sediul Asociației Tineretului și Studenților Români pentru Națiunile Unite." Cererea a fost aprobată de Silviu Brucan la data de 08.01.1990

- Cererea GDS, aprobată de Ministrul Culturii Andrei Pleșu la 22.01.1990, pentru înregistrarea GDS, în care se menționează "Vă rugăm ca prin prezenta să dispuneți înregistrarea conform Decretului nr. 31/1954 a Grupului pentru Dialog social, asociație neguvernamentală, nepatrimonială și independentă de orice partid politic. Menționăm că în prealabil autorizarea de către Frontul Salvării Naționale, care a atribuit Grupului pentru Dialog Social, în patrimoniul imobil din București, Calea Victoriei, nr. 120, sector 1, unde asociația își are sediul.

Astfel, comentariul paratului are la baza inscrișuri oficiale și reprezintă opinia personală a sa legată de înființarea persoanei juridice în discuție.

f) Referitor la pretinsa faptă ilicită reprezentată de afirmația că: "Părătul ar fi fost vinovat de corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influență, conflict de interes, devalorizare"

Tribunalul constată că în prima parte a primului articol, publicată la data de 21.01.2019 paratul a scris: "Corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influență, devalorizare. Așa s-ar putea sintetiza azi constituirea Grupului pentru Dialog Social (GDS) dacă s-ar aplica grilele din manualul de anticorupție ai DNA. Documentele pe care le publicăm în exclusivitate atestă mascarada independenței „anticomuniste” a fondatorilor GDS cât și modalitatea rapace prin care au intrat în posesia unor bunuri ale statului, între care impozantul sediu din Calea Victoriei 120. Clădirea istorică fusese pregătită și înzestrată de CC al UTC, sub umbrela unei fantomatice Asociații a tineretului român pentru Națiunile Unite, ca sediu de lux pentru Nicu Ceaușescu, când acesta venea la București. Sediu pus pe tavă activiștilor GDS de la cel mai înalt nivel al Frontului Salvării Naționale (FSN)"

În a doua parte a primului articol, publicată la data de 22.01.2019 paratul a scris: "Corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influență, conflict de interes, devalorizare! Astfel identificam ieri, în prima parte a dezvăluirilor despre constituirea Grupului pentru Dialog Social (GDS), semnele sub care a apărut și a funcționat organizația. Continuăm astăzi să arătăm cine sunt fondatorii Grupului, legăturile lor cu Securitatea sau cu servicii de informații străine și cum au intrat ei în posesia unor bunuri de mare valoare, aflate în patrimoniul statului."

Tribunalul apreciaza ca aceste afirmatii sunt unele cu caracter generic si nu fac referire expresa la reclamant, acesta nefiind invinuit de fapte concrete, autorul articolului relatand cu trimitere la unele documente opinia sa in legatura cu constituirea acestei formatiuni, dar si la opiniile exprimate anterior de alti jurnalisti, respectiv de Valerian Stan.

g) Referitor la pretinsa faptă ilicită reprezentată de afirmația că: "Fondatorii GDS, printre care se numără și reclamantul sunt persoane care au legătură cu Securitatea sau cu servicii de informații străine, informatori ai Securității și care au intrat ei în posesia unor bunuri de mare valoare aflate în patrimoniul statului"

Paratul sustine in aparare ca a nominalizat în mod expres persoanele - membrii fondatori ai GDS care au fost dovedite a fi colaboratori ai Securității (informatori, surse etc), existând suficiente probe în acest sens, prezentate chiar de instituția abilitată, respectiv CNSAS.

Tribunalul constata ca articolul, desi poarta un titlu care il vizeaza pe reclamant - „GDS, fondat de Andrei Plesu si Gabriel Liiceanu, impreuna cu un agent sovietic si unul maghiar II” - in continutul sau enumera persoanele despre care se arata ca sunt informatori si agenti ai securitatii. Autorul nu se refera in mod expres la reclamant ca fiind informator, nu arata care ar fi legaturile cu securitatea. Chiar si daca s-ar aprecia ca articolul vizeaza in ansamblu legaturile cu securitatea si ca l-ar viza implicit si pe reclamant, cata vreme nu sunt aduse acuzatii concrete la adresa reclamantului tribunalul nu considera conturata fapta ilicita. In cadrul acestui articol paratul realizează o construcție jurnalistică proprie prin care supune atenției publicului informații de interes general cu privire la tema abordata.

Asa cum a retinut Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Dalban împotriva României, parag 49, un element deosebit de important îl reprezintă rolul esențial jucat de presă într-o societate democratică. "Dacă presa nu trebuie să depășească anumite limite, îndeosebi în ceea ce privește reputația și drepturile celorlalți, precum și necesitatea de a împiedica divulgarea unor informații confidențiale, sarcina sa este totuși comunicarea, cu respectarea datorilor și responsabilităților proprii, a informațiilor și ideilor referitoare la orice problemă de interes general. Mai mult, Curtea este conștientă de faptul că libertatea în domeniul presei scrisă include, de asemenea, și recurgerea la o anume doză de exagerare, chiar de provocare. În cauze asemănătoare celei de față marja de apreciere a autorităților naționale se circumscrie interesului unei societăți democratice de a permite presei să își joace rolul indispensabil de "câine de pază" și să își exercite aptitudinea de a da informații cu privire la problemele de interes general (Hotărârea în cauza Tromso și Stensaas împotriva Norvegiei, citată mai sus la alin. 59)

In opinia tribunalului , atat in ceea ce priveste faptele mentionate la litera f cat si cele de la litera g articolul trebuie privit intr-o marja de apreciere ce include exagerarea caci asa cum s-a aratat la adresa reclamantului nu se formuleaza acuzatii, jurnalistul tratand generic si provocator o tema de interes general.

h) o alta afirmatie la care reclamantul face referire in cererea sa este aceea că „Grupul pentru Dialog Social este legat indisolubil de tot ce a însemnat și înseamnă FSN”.

Tribunalul nu va retine nici cu privire la aceasta afirmatie un caracter ilicit cata vreme este una generica si reprezinta o opinie a jurnalistului.

i) Referitor la pretinsa faptă ilicită reprezentată de afirmația că: "GDS este, probabil, cel mai tenebros grup organizat de trafic de influență și control a vieții politice și culturale din România", tribunalul de asemenea apreciaza ca aceasta nu poate fi considerata ca fiind o acuzatie concreta la adresa reclamantului, ci o maniera jurnalistica de tratare a subiectului, caci asa cum s-a aratat anterior chiar dacă tonul articolului este virulent și polemic, Curtea a amintit că art. 10 protejează și astfel de informații sau idei, iar, în speță, ele reprezinta o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice.

j) Referitor la afirmația că "Membrii GDS, printre care și reclamantul au intrat în mod ilegal în posesia unor bunuri, între care și sediul din Calea Victoriei 120. "

Tribunalul retine ca în articolul în discutie paratul a comentat, indicand și concluziile unor specialiști, pe care i-a citat, aspecte vizând sediul GDS cât și fosta Editură Politică a PCR, ulterior Humanitas, sustinând că „patrimoniul exact al celei mai importante edituri din România, responsabilă de tipărirea color la calitate de lux a „Operelor” lui Nicolae Ceaușescu, sub atenta îngrijire a lui Walter Roman, tatăl lui Petre Roman, a rămas până azi necunoscut.”

Este real ca la data de 20.02.1990 ministrul culturii de la acel moment, dl. Andrei Plesu, a emis ordinul nr. 82 prin care se înființează Editura Humanitas, fosta Editura Politică, care a preluat patrimoniul fostei edituri, fiind numit prin același ordin ca director al noii edituri, reclamantul. Asadar, în opinia tribunalului paratul a prezentat un fapt real pe care l-a comentat, neputându-se retine reaua să credința.

Tribunalul constată că atât reclamantul cât și paratul invoca autodenunțul d-lui Andrei Pleșu, dandu-i o interpretare diferită, or faptul că insuși fostul ministru al culturii de la acel moment a relatat subiectul îndreptatește instanța să considere că este vorba de o temă controversată și care prezintă interes pentru publicul cititor, jurnalistul exprimându-si propria opinie.

Nu în ultimul rand Tribunalul constată că tema abordată de parat, aceea a privatizării editurii Humanitas, a fost și este intens dezbatută în societatea românească, fiind scrise numeroase articole de presă, unele generând litigii pe rolul instantelor judecătoarești, atât din București cât și din țară.

Astfel, în opinia tribunalului, articolele publicate de parat se înscriu în limitele criticii admisibile și intră în sfera de protecție a art. 10 din Convenție căt privește libertatea de exprimare, motiv pentru care beneficiază de garanțiile rezultante din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Ele se înscriu în exercitiul normal al dreptului la libera exprimare, ceea ce constituie în reglementarea codului civil roman o cauza exoneratoare de raspundere.

Tribunalul constată că aceste afirmații nu contin afirmații jignitoare sau informații clare despre fapte concrete savarsite de reclamant, ci constituie o monitorizare a activitatii reclamantului în legătura directă cu subiectul dezbatut.

În privința acestor teme în opinia tribunalului echilibrul între dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la respectarea vieții private este respectat, caci informațiile transmise reprezintă abordarea jurnalistică a unei teme de interes general. Comentariile nu cuprind afirmații injurioase, date referitoare la fapte precise savarsite de reclamant, ci judecăți de valoare, paratul preluând într-o manieră proprie, informații privind subiecte de interes general, fără a se putea retine reaua să credința.

Pentru aceste considerente, în opinia tribunalului nu poate fi angajată raspunderea civilă delictuală a paratușui, caci afirmațiile exprimate în articolele analizate nu pot fi calificate ca fiind fapte ilicite în sensul art. 1349 și urm. C.civ, astfel ca acțiunea urmează să fie respinsă ca neantemeiată, nefiind necesară să examineze și celelalte condiții ale raspunderii civile.

PENTRU ACESTE MOTIVE ÎN NUMELE LEGII HOTĂRĂȘTE

Respinge acțiunea formulată de reclamantul **Liiceanu Gabriel**, cu domiciliul ales pentru comunicarea actelor de procedură la

, în contradictoriu cu părăjii **Victor Alexandru**

Roncea, cu domiciliul în
ca neîntemeiată.

Cu apel în 30 zile de la comunicare, care se va depune la Tribunalul Bucureşti.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin intermediul grefei azi,
18.12.2019.

PRESEDINTE
Tatiana Severin

GREFIER
Georgiana Stroe

RED.T.S.
DACT.S.B.

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO